¶Clariſſimi.J.U.doc.domini Philippi Decij mediolañ.Com
mentaria ampliſſima ſuper titulo de reſcriptis.incipiunt.

¶De reſcriptis Rubrica.

1 ☞Reſcriptum proprie dicitur quando reſcribit princeps ad ob
ſeruantiam iuris communis.
2 Priuilegium quando proprie dicatur.
3 Beneficium eſt nomen generale.

⁊ quoniam. ¶Super iſto titu.mul-
ta extant antiquorum ⁊
Modernorum commentaria breuiter inſtabo ſoli-
to more calcando veſtigia Abbatis ⁊ aliqua ad-
dẽdo dictis omniũ qui hactenus ſcripſerunt.Et ru
bri.iſta ſecũdũ Abba.poſt Anto.de butri prio.con
tinuatur.Nam ſupra dictum fuit de conſti.⁊ quia parum eſſet iu-
ra condere niſi eſſent miniſtri.i.iudices qũi ea exequerentur.c.vbi
periculum.§.preterea.de elec.in.vj.l.ij.§.poſt origne3.ff.d orig.iur.
ideo poſt titu.de conſti.videndum eſt de miniſtris iuris videlicet
de iudicibus.Et quia iudices plerunq3 dantur per reſcripta:me-
rito ponitur rub.iſta de reſcrip.Sed iſta continuatio licet cõiter
approbetur non ſatiſfacit.Primo quia illa attẽta prius hic poni
debuiſſet titulus de offi.ordi.⁊ de offi.delega.in quibus titulis prĩ
cipaliter de ipſis iudicibꝰ tractat̃.Preterea ⁊ ſcdo ſi papa priꝰ vo-
luiſſet tractare de iure deinde de miniſtris:⁊ ſic de iudicibꝰ ſicut ꝓ
miſit ti.d conſtitu.ita etiã debuiſſet premittere de conſuetudine ſe
cundũ quã etiã iudices iudicare debẽt.inſtitu.de offi.vica.in prin.
l.iubemus.C.de iudi.¶Secundo aliam continuationẽ ponit Jo.
an.hic ⁊ Hoſt.in ſumma.eo.ti.Supra enim dictum fuit de conſti.
⁊ qꝛ reſcriptũ inter ptes habet vim conſtitutionis.ideo ponit̃ iſte
titulus de reſcrip.Et iſtam tenent Anto.Cardi.Jmo.andr.ſicu.⁊
Moder.hic.Sed nec iſta cõtinuatio videtur procedere ſine dubio
quia attenta tali ratione idem eſſet dicendu3 de priuilegijs que ha
bent inſtar legis quo ad priuilegiatos.iij.di.c.priuilegia.de quibꝰ
tamen.j.longo interuallo habetur.¶Unde tertio ⁊ melius poteſt
continuari vt dicamus:Supra dictum fuit de conſtitutionibus et
ſic de iure ſcripto ⁊ quia reſcriptum videtur quedam ſpecies iuris
ſcripti.vt no.abb.in rub.de cõſue.bñ facit gl.in ru.C.de mãda.ꝓn.
ideo poſt ti.de cõſti.ponit̃ de reſcri.Ex ꝓdicta continuatione notã
dum eſt ꝙ Joã.an.⁊ doc.dicũt ꝙ reſcriptũ h3 vim legis inter illos
inter quos cõcedit̃.ſicut em̃ lex debet eſſe cõis inter omnes.iiij.diſt.
erit antẽ lex.ita reſcriptũ d3 eſſe cõe inter partes.Et ideo quod di-
citur in reſcripto pro illo qui impetrauit etiam habet locum pro
aduerſario:vt no.per Rotam in.ij.deci.in ti.de do.⁊ cont.in anti-
quioribus.Facit quod no.Bar.in.l.in ſacris.la.iij.in fi.C.de proxi.
ſacro.ſcri.lib.xij.cum ſi.vt tradunt Moder.hic.Et ratio videtur
quia in iudicijs debet ſaluari equalitas.l.fina.C.de fruc.⁊ lit.expẽ.
⁊ in regula in iudicijs.de regu.iur.in.vj.Et dicunt Moder.hic ꝙ
etiam quo ad alios in ſimilibus cauſis reſcrip.principis habet vi3
legis vt no.Do.poſt Archi.xxxviij.diſt.in.c.ignorantia.per tex.in
c.licet.xvj.qõ.iij.⁊.ij.qõ.j.in.c.multi.⁊ facit text.in.l.metum.§.ſed
quod pretor.ff.quod metus cau.ſecꝰ eſt in inferioribꝰ a principe vt
no.Ange.in.l.j.colum.iij.ff.de fer.⁊ ſequitur ibi Alexã.reprobata
alia opi.quam tenuit idem Ange.in.l.idem veniunt.§.ceterum in
verſi.⁊ ex his habes.ff.de peti.hered.etiã idem Alex.in cõſi.xxxvij.
alias de facto col.iij.li.iij.⁊ ita reſident Mod.hic.S3 aduertendũ
eſt quia reſcriptũ pricipis nõ videt̃ habere vim legis quo ad alios
vt eſt text.in.l.ij.C.de legi.⁊ hoc intelligit̃ niſi appareat de mente
principis ꝙ velit habere vim legis generalis.§.ſ3 qõ pricipi.inſti.
de iure natu.l.j.ff.de cõſti.princi.⁊ hoc modo intelligunt̃ iura que
Moderni hic adducunt.⁊ facit qõ no.Pau.de caſt.in.l.j.de cõſti.
princi.vbi inquit qõ epiſtola principis h3 vim.l.qñ dirigitur vni-
uerſitati vel quando inſerta eſt in corpore iuris.Et idẽ videt̃ ſi ali
ter cõſtaret de mente principis:vt qꝛ in reſcripto eſſent ſigna.l.gene
ralis de qbus habetur in.l.iij.C.de legi.facit tex.i.l.ſi.C.de legi.⁊ in
c.in cauſis.de re iu.Et in ſimili etiã dicit de cõtractu principis qui
habet vim.l.ceſar.vbi Bar.ff.de publi.l.pen.vbi Bar.C.de dona.
inter virũ ⁊ vxo.nam etiã hoc intelligitur qñ fuit factꝰ ɔctus ea in
tentione qõ haberet vim.l.vt no.Alex.in.l.ciuitas.col.ſi.ſi cer.pet.
Et differentia quã faciũt Moder.poſt doc.in locis.ſ.allegatis in
ter principẽ ⁊ inferiores q habẽt poteſtatẽ legis cõdẽde nõ videt̃ ve
ra qꝛ ex quo habẽt poteſtatẽ ⁊ volũtate ɔſtat idẽ videt̃ eſſe qõ in
principe cũ omnino eadẽ ratio ſubeſſe videatur.⁊ ideo dictũ Ang.
in.d.l.item veniunt verius videt̃.⁊ facit qõ not.Bal.in.l.j.in prin.
de cõſti.prin.vbi inquit qõ etiã contractus inferiorũ a principe ha
bent vim.l.⁊ idẽ Bal.in.l.j.in.ij.colũ.C.de here.vel actio.ven.Et re
tenta cõcluſiõe ſupradicta qõ reſcriptũ vel ſententia principis ha-
beat vim.l.infert̃ qõ alij ad exemplũ principis debeant iudicare.⁊
limitatur regula que dicit nõ eſſe exẽplis iudicandũ.l.nemo.C.de
ſen.vt nõ habeat locũ in principe vt no.Abb.in.c.i cauſis de re iu.
Sed meliꝰ dici põt qõ ex quo apparet de mẽte pricipis qõ voluerit
reſcriptũ vel ſniam eiꝰ haberi ꝓ.l.i effectu iudicat̃.l.⁊ nõ exemplis
ſimpliciter ſicut quãdo iudicatur ſcdm conſuetudinem que mediã
tibus exemplis inducitur nõ tamẽ verum eſt dicere ꝙ exemplis iu
1 dicetur vt not.in.c.fin.de conſuetu.¶†Querit Abb.poſt alios qd
ſit reſcriptũ.Ex dictis prima ɔcluſio eſt ꝙ reſcriptum proprie di-
citur quando ſcribit̃ ad obſeruationẽ iuris cõis vt quia dicitur qõ
fiat ius ⁊ ad hoc eſt tex.in.l.falſo.C.de diuer.reſcrip.facit text.in.l.
reſcripta.C.de preci.imper.offe.⁊ not.bart.in.l.ſi.ſ.de cõſti.prin.
Et ꝓpter hoc reſcriptũ dicit̃ eſſe modici preiudicij vt not.Bal.in
l.j.C.de diuer.reſcrip.Et ꝓpter hoc etiam reſcriptum interpretat̃
ſcdm ius cõmune.c.cauſam q̃.j.eo.Et verba poſita in reſcripto de
bent conformari iuri ⁊ equitati licet natura verborũ nõ patiatur.
vt ꝑ gl.in.c.paratus.xxiij.q.j.in ver.ſi vera.Et clauſule poſite in re
ſcriptis recipiunt omnes interpretationes quas recipit ius cõmu-
ne in tali materia vt no.Domi.poſt antiquos in.c.licet canon.§.ſi.
de electi.in.vj.in verſiculo nota bene iſtud dictum.Et ex predictis
Abb.infert in.d.c.cauſam q̃.ꝙ magis ſtricte interpretari d3 reſcri
ptum ꝙ̃ ſtatutũ qꝛ in ſtatuto interpretatio debet fieri vt aliqd ope
ret̃ nõ ſic in reſcripto quod ad ius cõmune reducit̃.⁊ ꝑ iſtam rõnẽ
idem videt̃ in priuilegio qõ debet aliquid operari.c.in his.de pri-
uile.c.ſi papa.eo.ti.in.vj.⁊ ſic videt̃ ꝙ ſtrictius debeat interpretari
reſcriptũ ꝙ̃ priuilegiũ iſto reſpectu vt verba aliquid operẽtur.⁊ ita
Bal.dicit in rubri.in prin.Et ad hoc etiam facit qõ no.Abb.dicit
in.c.capitulũ.col.iij.ver.⁊ nota hoc verbũ.j.eo.vbi inquit ꝙ reſcri-
pta ad lites ſtrictiꝰ debent interpretari ꝙ̃ ad beneficia qõ dicit no-
tandũ eſſe quia i beneficialibꝰ fit ſtricta interpretatio.c.quamuis
de preben.in.vj.Et ex his nõ videt̃ verũ qõ Bal.hic dicit i rub.in
ij.colũ.ꝙ reſcriptũ debet interpretari vt aliqd operetur nã hoc nõ
videtur verũ quantũ ad merita cauſe ſed ſaluari põt reſpectu iudi
cis dati in reſcripto.Et predicta cõcluſio ꝙ reſcriptum dicat̃ quan
do ſcribitur ad obſeruationẽ iuris cõis intelligit̃ qñ iuriſdictio tri
buit̃ ſecꝰ ſi abſq3 iuriſdictiõe aliqua facultas ɔcedat̃ quia nõ eſſet
reſcriptum vt no.Calde.in cõſilio.v.co.ti.Scdo limitat̃ procedere
habito reſpectu ad merita cauſe videlicet vt fiat iuſticia ⁊ tribuat̃
vnicuiq3 qõ ſuũ eſt:ſecus eſt quantũ ad iudicem datu3 in reſcripto
qꝛ recedetur a iure cõi ex quo ordinarie iuriſdictioni derogat̃.Et
iſto reſpectu reſcriptũ poteſt dici ꝓuilegiũ vt no.Ant.in.c.olim de
verb.ſig.Et iſta cõſideratio qñq3 reſcriptũ gratia appellat̃.c.ſedes
⁊ in.c.nonnulli in prin.j.eo.⁊ ideo qñ in reſcripto cõceditur aliqd
contra ius cõmune mutat nomẽ reſcripti ſcdm gl.in.c.j.in vbo no-
ſcatur.de conſti.in.vj.Unde quandoq3 appellatione reſcripti pri-
uilegiũ continet̃ ſm ſubiectam materiam vt not.Domi.poſt anti-
quos in.c.j.col.iij.de reſcrip.in.vj.in ver.querit Lapus.Tertio de
claratur ſcdm Bal.in ſi.qui dicit ꝙ reſcriptũ ꝓprie dicit̃ quãdo ab
ſenti ſcribitur qꝛ cũ abſente loquit̃ ꝑ epiſtola3 ſcribit.⁊ iſtud dictũ
Bal.videt̃ ꝓcedere ɔſiderato eo qõ cõmuniter fieri ſolet.ſ3 de iure
nihil obſtare videtur quin etiam preſenti reſcriptiõe ꝓprie diriga
tur qꝛ ſcriptura ad faciliorem ꝓbationem fieri videt̃ iuxta.l.cõtra
2 bitur.ff.de pigno¶†Secũda cõcluſio Abb.eſt qõ proprie dicitur
priuilegiu3 quãdo ſcribitur ɔtra ius commune ⁊ dicit̃ priuilegiũ
quaſi.l.priuata ⁊ nõ cõmunis qꝛ reſpicit priuatam vtilitatẽ alicu-
ius particularis.iij.di.in.c.priuilegia.c.abbate.v.ɔ qõ de vbo.ſig.
no.Bar.in.l.ij.ff.de cõſti.prin.⁊ in.l.j.C.de iur.⁊ fac.ignorã.cũ ſi.vt
tradit Alex.in.l.qꝛ ꝑſona.ff.ſo.ma.⁊ Pau.de ca.in.l.maritũ.ff.eo.
ti.facit quod no.Bal.in.l.itẽ lapilli.co.iij.verſi.ego dico.ff.de rerũ
diui.Hoſti.in ſumma eo.ti.⁊ in ver.quas vires.col.ij.⁊ Domi.in
3 c.j.col.iiij.de exceſ.prela.in.vj.in.vj.opinio.quã ibi refert.¶†Ter
tio ⁊ vltimo Ab.ɔcludit ꝙ bñficiũ eſt nomen gñale.c.olim.de vb.
ſignifi.vbi Ant.circa ſi.ita dicit.Et not.etiam Abb.in.c.nonnul-
li.§.ſunt.hoc modo accipitur in capi.j.§.beneficiũ quibus modis
feu.amit.vbi dicit̃ ꝙ eſt beniuola actio gaudium tribuẽs capiẽti.
Sed ſtricte ⁊ ꝓprie dicitur gratia cõceſſa a pricipe preter ius vt no.
in.c.olim.de verborum ſig.⁊ alij in gl.i vbo reſtringendo.⁊ in.c.ad
audientiam.el.ij.in prin.j.eo.Et idẽ Alex.in conſi.clix.viſo thema
te.li.ij.Et notabilẽ q̃ſtonẽ ponit bar.i.l.bñficiũ.ff.ad.l.fal.cũ ſimi-
libꝰ.vt tradit ibi Alexã.Et quãdo dicatur beneficiũ in alia q̃ſtiõe
Alexã.ſcribit in cõſi.xij.viſo themate in ſi.li.ij.Et de hoc beneficio
eccleſiaſtico quãdo dicat̃ no.Pe.de anc.in regula.j.in.j.col.in ſi.de
reg.iur.in.vj.Et ibi cõcludit ꝙ q̃tuor debẽt cõcurrere ad hoc vt ꝓ-
prie dicatur beneficium eccleſiaſticum.⁊ idẽ Calde.in.c.i noſtra.in
iij.q.i ſi.Mod.ibi in.ij.char.co.vj.poſt Ant.colũ.vj.de reſcrip.Et
appellatione beneficij venit altare qõ datur in titulum gl.j.in ſi.in
cle.ij.de deci.⁊ Domi.in.c.j.col.ſi.de cõſue.in.vj.Et eſt beneficium
ſimplex vt ꝑ Abb.in.c.recolentes circa ſi.de ſta.mo.Et appellatiõe
beneficij nõ venit canonicatus ſine prebenda.Abb.in.c.i noſtra in
prin.j.eo.Nec etiam cum prebẽda in materia ſtricta.vt per Rota3
in.ij.deciſio.in ti.de fil.ꝑſby.in nouis.Sed largo modo ſic vt not.
Ab.in.c.poſtulaſti.⁊ Moder.ibi in.iij.char.de reſcript.Et adde
Do.in.c.ſi.in prin.in.ij.no.de cõceſ.preben.in.vj.vbi tenuit ꝙ ve-
niat prebenda officium ⁊ alia de quibus ibi habetur.Et appella-
tione beneficij non venit pẽſio.cap.ꝙ̃uis.el.j.⁊ ibi Domi.de pre-
bend.in.vj.cum ſimilibus.vt tradunt Moder.in.c.ad audientia3
el.ij.in princ.j.e.⁊ appellatione beneficij an veniant preſtimonia